

Noves excavacions a Puig Ciutat permeten descobrir restes humanes i animals abocades dins les sitges d'un graner romà

S'ha identificat un dels edificis del jaciment com a un graner d'època romana republicana proveït d'un mínim de cinc sitges. L'edifici va ser destruït violentament durant la guerra civil entre Juli Cèsar i els pompeians l'any 49 aC. La descoberta de restes òssies dins les sitges indiquen que s'haurien emprat com a abocadors després de la batalla. La troballa reforça la hipòtesis que Puig Ciutat hauria estat un assentament militaritzat destinat a l'avituellament de l'exèrcit pompejà durant el conflicte

Oristà, 28 d'agost de 2023. Aquest estiu s'ha continuat treballant en un edifici d'època romana incendiat intencionadament durant la segona guerra civil romana. En campanyes anteriors s'havien recuperat indicis que parlaven de la seva destrucció violenta: vaixel·la de taula i olles de cuina trencades i escampades, armes, bigues carbonitzades i, fins i tot, l'esquelet d'una dona. No se sabia, però, quina era la funcionalitat de la construcció.

Enguany s'ha pogut comprovar que es tracta d'un graner, ja que en arribar l'excavació al terra de l'edifici s'hi han descobert fins a cinc sitges excavades al subsòl destinades a la conservació de gra.

Fins ara només s'ha pogut completar l'excavació d'una de les sitges, que arriba als tres metres de profunditat. L'estructura era excavada al geològic. L'interior era omplert amb terra, pedres i carbons, molt probablement procedents de l'enderroc del mateix edifici. Al fons s'hi ha trobat un plat de bronze i una llança de ferro.

En les dues altres sitges on s'ha pogut arribar a més profunditat és d'on s'han recuperat nombroses restes òssies. En els dos casos es tractaria d'abocaments intencionats. En una de les sitges es van abocar cranis i ossos llargs sense connexió anatòmica. A l'espera de disposar de l'estudi complet de les restes per part dels especialistes, s'han distingit un mínim de dos humans, dos èquids i un bòvid.

A la segona sitja el contingut és clarament diferenciat. Només s'hi han trobat ossos d'animals. La major part són trossos de costellams en connexió anatòmica laxa, probablement d'èquids o de bòvids, i dues potes d'èquid de mida petita. D'aquestes últimes, només una presentava connexió anatòmica, igualment laxa. A la part superior del dipòsit s'hi havia trobat un bol de bronze aixafat.

La descoberta d'unes reserves de gra, que s'intueixen molt destacables, reforça la hipòtesi que l'assentament hagués pogut actuar com a un punt d'avituellament de l'exèrcit en el context de la segona guerra civil romana. Si bé Puig Ciutat no apareix a les fonts clàssiques que relaten el conflicte, aquestes sí que ens informen del seu desenvolupament i ofereixen el marc on haurien pogut tenir lloc els esdeveniments documentats a l'assentament.

Durant la primavera de l'any 49 aC la zona de la Península Ibèrica es trobava sota control pompejà. Cèsar, que era a la *Galia* amb les seves tropes, volia arrabassar *Hispania* als pompeians creuant els Pirineus. Els pompeians, conscients de la situació, van enviar dos legats de Pompeu, *Afrani* i *Petreius*, a controlar els passos dels Pirineus. Malgrat que Puig Ciutat no es troba pròpiament a la zona pirinenca,ensem que la referència podria prendre's en un sentit ampli, i l'assentament, situat prop d'una via de pas important, podria haver estat reforçat en aquest moment per contingents del bàndol pompejà.

En entrar les tropes cesarianes a la Península, on durant l'estiu del mateix 49 aC va tenir lloc la famosa batalla d'*Ilerda*, l'actual Lleida, s'hauria produït l'assalt i la destrucció definitiva de Puig Ciutat. Un temps després de la batalla s'hauria netejat la zona on s'ha excavat enguany, aprofitant les sitges per abocar-hi restes dels cadàvers, probablement víctimes de la batalla. El diferent grau de connexió anatòmica fa pensar que probablement aquesta acció s'hauria dut a terme en dos moments diferents.

La troballa posa de manifest la preservació de restes de gran interès vinculades a la segona guerra civil romana i aporta molt bones perspectives de cara a la recerca futura al jaciment.

Els treballs que acabem de descriure s'han dut a terme en dues campanyes diferenciades. La primera, feta el mes de maig, es va poder fer amb arqueòlegs professionals gràcies al finançament aportat pel Programa Sectorial de la Diputació de Barcelona. La segona, desenvolupada entre els mesos de juny i juliol, es va organitzar en format de pràctiques de treball de camp per a estudiants d'arqueologia. Es va comptar amb la participació de 10 estudiants de diverses universitats catalanes i 3 de la Universitat de Jaén. Els treballs s'emmarcaren en el Projecte quadriennal de Recerca de la Generalitat de Catalunya: Puig Ciutat i el seu entorn, relat d'una batalla, promogut per l'Associació GIRA. Grup Independent de Recerca en Arqueologia i finançat pel Departament de Cultura de la Generalitat. Es va completar el finançament amb una aportació de l'Àrea d'Infraestructures i Espais Naturals de la Diputació de Barcelona.

En les dues campanyes es va comptar amb el suport administratiu i logístic de l'ajuntament d'Oristà i el Consorci del Lluçanès. La direcció dels treballs ha anat a càrrec dels arqueòlegs Àngels Pujol i Robert Tamba, de l'Associació GIRA.

Associació GIRA. Grup Independent de Recerca en Arqueologia